

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยว
และการกีฬาแก่ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
The development of tourist sites in accordance with Ministry of Tourism
and Sports standards at a hot spring village in Nong Ya Plong,
Phetchaburi Province

พัตยศ เพชรวงษ์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬาแก่ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬาแก่ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี 2. เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬาแก่ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การ สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองยางกลัดใต้ 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ประชาชนในชุมชนบ้านน้ำพุร้อน จำนวน 10 คน นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชุมชนบ้านน้ำพุร้อน จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา และแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬาแก่ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน พบว่าแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลักได้แก่ มาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ และศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

คำสำคัญ: การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ, มาตรฐานการท่องเที่ยว

Abstract

The purposes of this study were 1) Study the factors influencing the development of health tourism sites according to the Ministry of Tourism and Sports standards for the Hot Springs community Nong Ya Plong District Phetchaburi Province. 2) To set guidelines for the development of health tourism sites in accordance with the Ministry of Tourism and Sports standards for the hot spring village Nong Ya Plong District Phetchaburi Province. The instruments used of the study was in-depth interviews with key informants 24 people. The research findings were as follows: Factors influencing development And guidelines for the development of health tourism sites according to the Ministry of Tourism and Sports standards for the Hot Springs community It was found to be divided into 2 main issues: The main standards of health tourism sites Natural hot spring type And the potential to be a health tourism attraction Natural hot spring type.

Keywords: Tourism Development, Health Tourism, Thai Tourism Standards

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยว
และการกีฬาแก่ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิง
คุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้หน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2563 ของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ขอขอบพระคุณผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน ในการทำให้งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

พัทยศ เพชรวงษ์
ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
วิธีดำเนินการวิจัย	4
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	6
คำสำคัญของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ประวัติชุมชนบ้านพุน้ำร้อน	8
ความหมายการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	9
มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	13
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	13
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	13
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	15
การวิเคราะห์ข้อมูล	15
บทที่ 4 ผลการวิจัย	16
ผลการวิจัย	16
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	23
สรุปผล	23
อภิปรายผล	27
ข้อเสนอแนะ	31
บรรณานุกรม	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	33
แบบสัมภาษณ์	34
ประวัติย่อผู้วิจัย	36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทอย่างมากต่อเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มเติบโตได้อย่างต่อเนื่องท่ามกลางสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและการเมืองหลายประการ ในแง่ศักยภาพของตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทยประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตานักท่องเที่ยวต่างชาติ แม้จะยังมีศักยภาพที่รอการพัฒนาอยู่ในหลายๆ ด้านก็ตาม ในแง่ของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวถือว่ามีเปลี่ยนแปลงในภาพรวมที่เป็นไปในทางบวก และการท่องเที่ยวยังเติบโตขึ้นมากถึงร้อยละ 187 ซึ่งถือเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม นอกจากนี้ หากเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่นๆ ภายในประเทศแล้ว จะยังเห็นความสำคัญดังกล่าวมากขึ้น ในช่วงเวลาเดียวกันอุตสาหกรรมการเงินของประเทศเติบโตเพียงร้อยละ 48 เท่านั้น โดยรายงานฉบับเดียวกันของ WTTC ชี้ว่าในช่วง 10 ปีข้างหน้าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยน่าจะมีการเติบโตอยู่ที่ประมาณร้อยละ 6.5 ต่อปี ซึ่งถือว่าเป็นอัตราที่สูงกว่าการคาดการณ์การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศอย่างมาก (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560)

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบผสมผสานในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพของนักท่องเที่ยว โดยได้รับความนิยามเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ความสนใจของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพยังส่งผลให้อัตราการท่องเที่ยวทางสุขภาพในเอเชียมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประเทศไทยมีความได้เปรียบในการบริการด้านสุขภาพเพราะประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในการบริการด้านสุขภาพจากนักท่องเที่ยวต่างชาติด้วยหลายปัจจัยสำคัญที่เกื้อหนุน ส่งผลให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้สถานบริการด้านสุขภาพของไทยส่วนใหญ่ยังกระจุกตัวอยู่ตามกรุงเทพมหานครและเมืองท่องเที่ยวสำคัญๆ เช่น ภูเก็ต พัทยา เชียงใหม่ ซึ่งมีความพร้อมในการบริการด้านการแพทย์และบริการด้านการท่องเที่ยว รองรับผู้ใช้บริการด้านสุขภาพจากชาวต่างชาติได้ ความได้เปรียบในการบริการด้านสุขภาพหลายประการของไทย ความพร้อมในด้านบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความสามารถเชี่ยวชาญในโรคเฉพาะทาง และค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าบริการที่มีคุณภาพในมาตรฐานเดียวกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวและมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ช่วยเกื้อหนุนต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น (ศิริวรรณ เชื้อผู้ดี, 2558) อีกทั้งนักท่องเที่ยวสมัยใหม่จะให้ความสำคัญกับประสบการณ์จากการท่องเที่ยวและมีความเต็มใจที่จะใช้จ่ายมากขึ้นเพื่อแสวงหาประสบการณ์ที่แตกต่างและสอดคล้องตามความต้องการเฉพาะด้านของนักท่องเที่ยวแต่ละราย แทนการให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวแบบหรรษาและการจับจ่ายซื้อของระหว่างการท่องเที่ยวดังเช่นแต่ก่อน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นเป้าหมายที่เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาในมิติที่

สำคัญต่างๆ โดยเป้าหมาย (Goal) ของการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์คือ “การพัฒนาและบูรณาการตามมิติราชการ (Function Base) มิติยุทธศาสตร์ (Agenda Base) และมิติพื้นที่ (Area Base)”

จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่หลากหลายด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อีกทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สอดคล้องกับรูปแบบการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปของนักท่องเที่ยว และความนิยมที่เพิ่มมากขึ้นในการท่องเที่ยวประเภทนี้ หนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นความภาคภูมิใจของคนในพื้นที่และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรีคือ แหล่งท่องเที่ยวพุร้อนหนองหญ้าปล้อง ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านพุร้อน หมู่ที่ 5 ตำบลยางกลัดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี เป็นบ่อน้ำพุร้อนที่ผุดขึ้นมาจากใต้ดินบริเวณกลางป่า ปัจจุบันได้รับการพัฒนาดูแลโดยชุมชนที่รวมตัวกันจัดตั้งเป็นคณะกรรมการบริหารจัดการขึ้น แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวมากนัก ดังนั้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแก่ชุมชนบ้านพุร้อนอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี จึงมีความสำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนในพื้นที่ให้เป็นที่รู้จัก และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ ผู้วิจัยได้ยึดกรอบและแนวคิดพื้นฐานจากกรอบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2557) ซึ่งบ่อน้ำพุร้อนนับเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่น่าสนใจ และจัดอยู่ในกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นการเดินทางท่องเที่ยวโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสุขภาพ หรือบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังเป็นกลยุทธ์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ตามกระแสการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพกันมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดโรคร้ายต่างๆ และสร้างความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนในท้องถิ่น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านประชากร พื้นที่เป้าหมาย และระยะเวลาดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.3.1.1 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1.3.1.2 เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ทั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบสำหรับการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ โดยประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 2 ด้าน ได้แก่ (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2557) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 มาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

องค์ประกอบที่ 2 ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย

ประชากร คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองยางก่ดใต้ ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านพุร้อน นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชุมชนบ้านพุร้อน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กับผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบ้านพุร้อน ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองยางก่ดใต้ ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน ประชาชนในชุมชนบ้านพุร้อน จำนวน 10 คน นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชุมชนบ้านพุร้อน จำนวน 12 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกเป็นนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 18 ปี เป็นชาย 6 คน หญิง 6 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้กำหนดพื้นที่ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2562 – เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ประกอบด้วย

1. เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองยางกวดใต้ และ ผู้ใหญ่บ้าน

2. ประชาชน ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านพุน้ำร้อน

3. นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชุมชนบ้านพุน้ำร้อน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เลือกตัวแทนจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ประชาชนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยว ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองยางกวดใต้ 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ประชาชนในชุมชนบ้านพุน้ำร้อน จำนวน 10 คน นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชุมชนบ้านพุน้ำร้อน จำนวน 12 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกเป็นนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 18 ปี เป็นชาย 6 คน หญิง 6 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน

1.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี และแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้การสัมภาษณ์ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ (มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย)

ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ประเด็นคำถามประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1.2 แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ ได้แก่ มาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ และศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

2. นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและปรับปรุง

3. ปรับปรุงและนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

1.4.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

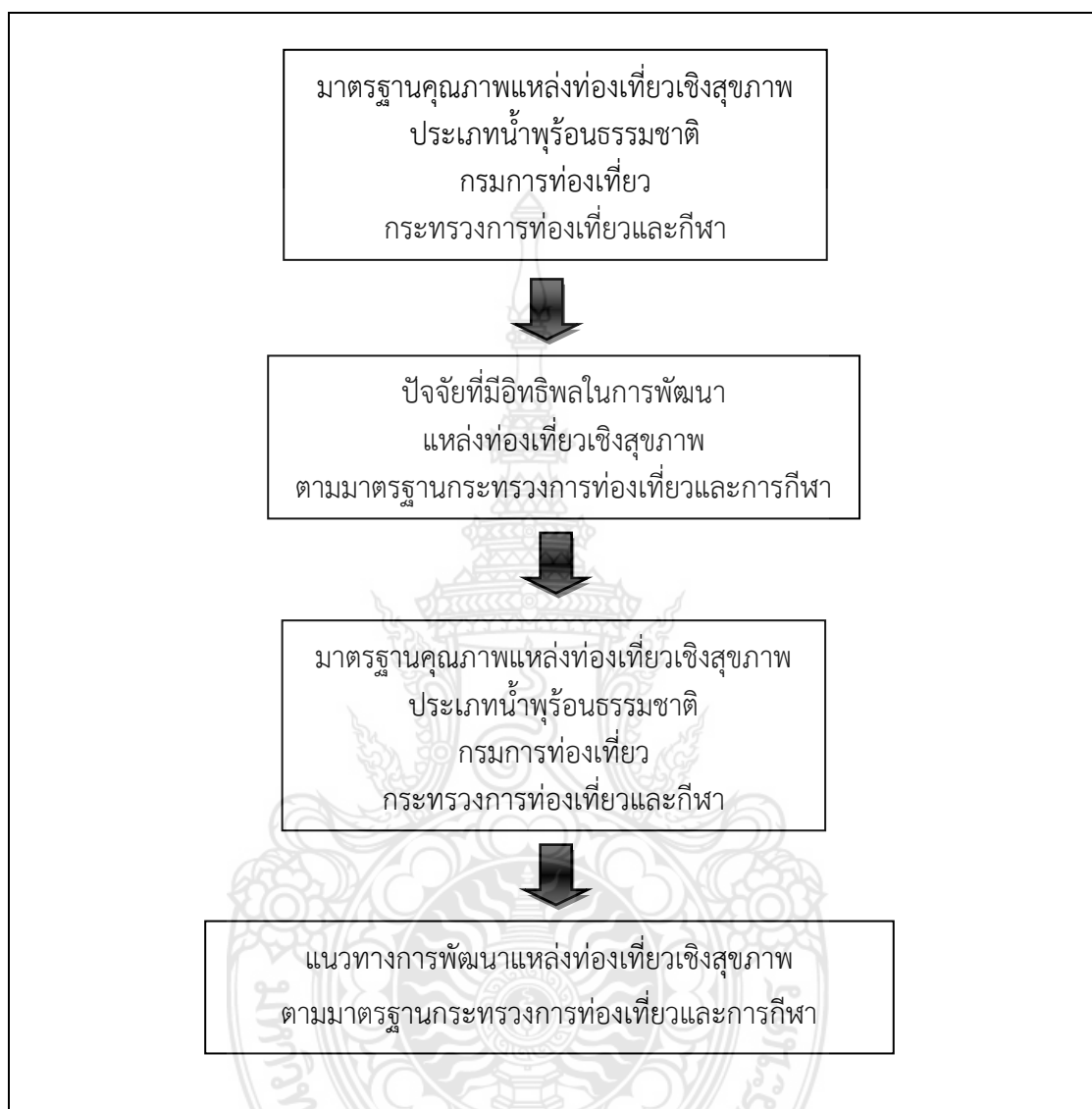
1. ผู้วิจัยลงพื้นที่ชุมชนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ใช้เครื่องมือเชิงคุณภาพคือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ตัวแทนจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองยางกลัดใต้ 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ประชาชนในชุมชนบ้านพุน้ำร้อน จำนวน 10 คน นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชุมชนบ้านพุน้ำร้อน จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน สัมภาษณ์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี และนำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องต่อไป

1.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการตีความตามเนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จำแนก วิเคราะห์ตามประเด็นคำถามการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) โดยการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูลในด้านเวลา สถานที่ และบุคคล ต่างสถานที่และผู้ให้ข้อมูลต่างคนจะยังได้ข้อมูลเหมือนเดิมหรือไม่ หากผลของข้อมูลที่เก็บรวบรวมตัวอย่างวิธีแบบสามเส้าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง (สุภางค์ จันทวานิช, 2552, หน้า 32)

1.5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.6 คำสำคัญของการวิจัย

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ, มาตรฐานการท่องเที่ยว

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หน่วยงานภาครัฐ สามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงและเป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้รับประโยชน์สูงสุด
2. ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

1.8 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความของนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชุมชน บ้านพุร้อน อำเภอนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ให้เกิดความยั่งยืนทางการท่องเที่ยว ตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ เกณฑ์มาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติและศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ ทั้งนี้ในแต่ละองค์ประกอบจะมีเกณฑ์มาตรฐานที่จำเป็นสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีการให้บริการน้ำพุร้อนธรรมชาติและดัชนีชี้วัดความมีศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและ
การกีฬาแก่ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้มีความครอบคลุมใน
ประเด็นที่ศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

- 2.1 ประวัติบ้านน้ำพุร้อน
- 2.2 ความหมายการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- 2.3 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติชุมชนบ้านน้ำพุร้อน

บ้านน้ำพุร้อน อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 5 ตำบลยางกลัดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง
จังหวัดเพชรบุรี เป็นแหล่งน้ำพุร้อนที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นบ่อน้ำร้อนกลางป่าร่มรื่น พื้นที่
บริเวณได้รับพัฒนาดูแลโดยชุมชน มีบ่อน้ำร้อนซึ่งต่อท่อมาจากแหล่งกำเนิดอยู่ห่างออกไป 400
เมตร ซึ่งสามารถเดินเท้าไปชมได้สะดวก น้ำในบ่อมีอุณหภูมิประมาณ 49 องศาเซลเซียส มีสิ่ง
อำนวยความสะดวก ได้แก่ โรงนวดเพื่อสุขภาพ ห้องอาบน้ำแร่แบ่งชายหญิง ร้านอาหาร เป็นต้น
ภูมิประเทศรอบแหล่งน้ำพุร้อนเป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อน แหล่งน้ำพุร้อนพบอยู่บริเวณร่องห้วย
ในบริเวณที่เป็นหุบผาดินแก่กระจาน ยุคเพอร์โม-คาร์บอนิเฟอรัส ประกอบด้วย หินควอร์ตไซต์
หินชนวน หินฮอร์นเฟลส์ และหินฟิลไลต์ ที่ยังคงแสดงลักษณะของกรวดกลางหลงเหลืออยู่ บริเวณ
ด้านทิศตะวันออกของน้ำพุร้อนพบหุบผาดินแก่กระจาน ที่เป็นหินทรายปนกรวดเป็นส่วนใหญ่ หิน
ทรายแป้ง และหินกรวดมน บริเวณด้านทิศใต้ และทิศตะวันตกของน้ำพุร้อน พบหินอัคนีมวลไพศาล
ของหินแกรนิต ยุคครีเทเชียส โผล่ให้เห็นเป็นเทือกเขาสูง หินแกรนิตส่วนใหญ่มีสีเทา เป็นเนื้อดอก
มีผลึกหยาบ นอกจากนี้ยังพบผนังหินแอสเบลต์ สายเพกมาไทต์ และสายควอตซ์ ตัดแทรกเข้ามาอยู่
ทั่วไปในหินแกรนิต รอยเลื่อนสำคัญบริเวณน้ำพุร้อน ได้แก่ รอยเลื่อนในแนวตะวันตกเฉียงเหนือ-
ตะวันออกเฉียงใต้ และรอยเลื่อนในแนวตะวันออกเฉียงเหนือ-ตะวันตกเฉียงใต้ แต่รอยเลื่อนในแนว
ทิศตะวันออก-ตะวันตก ที่อยู่ด้านทิศเหนือของน้ำพุร้อน และตัดกับร่องน้ำ น่าจะมีส่วนสำคัญ หรือ
เป็นช่องทางที่น้ำพุร้อนโผล่เหนือผิวดิน

น้ำพุร้อนหนองหญ้าปล้องมีลักษณะทางกายภาพเป็นบ่อน้ำอุ่น เกิดอยู่ระหว่างเขตที่ดิน
สาธารณประโยชน์และป่าสงวนแห่งชาติ บ่อน้ำร้อนมีทั้งหมด 4 บ่อ เรียงกันในแนวเหนือ-ใต้ โดยที่
น้ำจะไหลจากบ่อทางทิศเหนือ ไปทางทิศใต้ มีการกักเก็บน้ำพุร้อนที่ไหลขึ้นมา แต่ละบ่อมี
เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3-5 เมตร ลึกประมาณ 30 เซนติเมตร พบสาหร่ายสีเขียวแกมเหลืองบ้าง
อบจ.เพชรบุรี ได้ต่อท่อน้ำร้อนยาวประมาณ 200 เมตร ไปยังบริเวณก่อสร้างห้องอาบน้ำพุร้อน
(Thailand Tourism Directory, 2563)

ที่ตั้ง : หมู่ 5 ตำบลยางน้ำกลัดใต้ อำเภอหนองหญ้าปล้อง เพชรบุรี

วันเวลาเปิด-ปิด : ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00 น. – 17.00 น.

อัตราเข้าชม : ไม่มีค่าใช้จ่าย (หมายเหตุอัตราเข้าชม : ค่ารถขึ้นไปบ่อน้ำพุร้อน 20 บาท/ท่าน)

2.2 ความหมายการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) ในปัจจุบันสามารถแบ่งความหมายตามวัตถุประสงค์ได้ 2 ประเภท คือ

1. การท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพ (Health healing) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวโดยมีโปรแกรมการทำกิจกรรมบำบัดรักษาโรคหรือฟื้นฟูสุขภาพต่างๆ ที่หลากหลาย รวมทั้งการทำพันการผ่าตัดเสริมความงาม หรือการผ่าตัดแปลงเพศ ฯลฯ ในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล

2. การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวโดยมีการจัดโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพอันประกอบด้วย กิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพที่หลากหลาย โดยเฉพาะการเดินทางไปในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และพักผ่อนในโรงแรม รีสอร์ท หรือศูนย์สุขภาพ ซึ่งมีการเขารวมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในสถานที่นั้นๆ จัดขึ้น อาทิ การนวดแผนไทย การอบสมุนไพรไทย กิจกรรมบริการสுகอนบำบัด (Aroma Therapy) และการบริการอาบน้ำแร่ (Spa) เป็นต้น ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อ่างใน คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ, 2557)

2.3 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

ความหมายของมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ เกณฑ์มาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติและศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ ทั้งนี้ในแต่ละองค์ประกอบจะมีเกณฑ์มาตรฐานที่จำเป็นสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีการให้บริการน้ำพุร้อนธรรมชาติและดัชนีชี้วัดความมีศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

ความสำคัญของมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

ในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานสำหรับแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ มีจุดประสงค์เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติอย่างชัดเจน โดยเน้นในด้าน

การกำหนดมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับการบริการต่างๆ เนื่องจากการท่องเที่ยวประเภทนี้จะต้องคำนึงถึงด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ และต้องไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากน้ำพุร้อนจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติประเภทหนึ่ง ซึ่งหากไม่มีการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจน การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวใดๆ อาจส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติได้ นอกจากนี้ การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ ยังมีเป้าหมายเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลแหล่งท่องเที่ยวได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวของตน และยังสามารถใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญเพื่อประกอบการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว รวมทั้งเป็นการเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วนได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 มาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ หมายถึง มาตรฐานการให้บริการที่จำเป็นสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีการให้บริการน้ำพุร้อนธรรมชาติ

เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ ซึ่งต้องคำนึงถึงความปลอดภัยต่อสุขภาพของนักท่องเที่ยวเป็นหลักสำคัญในการพิจารณาจัดทำ ดัชนีมาตรฐาน ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบทางกายภาพและชีวภาพของน้ำพุร้อนธรรมชาติ อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพที่ผู้ใช้บริการได้ การใช้น้ำพุร้อนเพื่อการอาบหรือดื่ม จึงต้องความระมัดระวังอย่างมากเนื่องจากคุณสมบัติเหล่านั้นต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการรักษาทางการแพทย์ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดจากกิจกรรมกรท่องเที่ยว โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา ได้แก่

เกณฑ์ที่ 1 คุณภาพน้ำที่เหมาะสมในการให้บริการ

หลักเกณฑ์ น้ำพุร้อนธรรมชาติที่จะนำมาให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เพื่อการอาบ หรือดื่ม หรือเพื่อการรักษาโรคต้องมีคุณสมบัติทางเคมีและคุณสมบัติทางกายภาพและชีวภาพ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการรักษาทางการแพทย์

เกณฑ์ที่ 2 ห้องแช่น้ำพุร้อน/บ่อแช่น้ำพุร้อน/สระว่ายน้ำ

หลักเกณฑ์ ห้องน้ำบ่อน้ำสระว่ายน้ำ ต้องมีการจัดการด้านความสะอาดอย่างถูกสุขลักษณะ และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการป้องกันอันตรายกับผู้ใช้บริการอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุที่เกิดจากการแช่น้ำพุร้อน และไม่ก่อให้เกิดการแพร่เชื้อโรคต่อผู้ใช้บริการ

เกณฑ์ที่ 3 ห้องอาบน้ำห้องสุข/ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

หลักเกณฑ์ ต้องมีการจัดการด้านความสะอาดอย่างถูกสุขลักษณะและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการป้องกันอันตรายกับผู้ให้บริการอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุที่เกิดจากการแช่น้ำพุร้อน

เกณฑ์ที่ 4 การจัดการด้านความปลอดภัย

หลักเกณฑ์ แหล่งท่องเที่ยวต้องมีความพร้อมในการป้องกันและรักษาความปลอดภัยตลอดระยะเวลาที่ให้บริการ รวมไปถึงความสามารถในการปฐมพยาบาลให้กับนักท่องเที่ยวอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวได้

เกณฑ์ที่ 5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

หลักเกณฑ์ มีการจัดการด้านกำจัดของเสียต่างๆ อย่างถูกต้อง ไม่ก่อให้เกิดมลพิษด้านต่างๆ ต่อแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติและพื้นที่โดยรอบ และไม่รบกวนกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงการจัดการด้านสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อทัศนียภาพของลักษณะภูมิประเทศ

องค์ประกอบที่ 2 ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภท

น้ำพุร้อนธรรมชาติ หมายถึง การที่แหล่งท่องเที่ยวมีจุดดึงดูดความสนใจ เช่น มีเอกลักษณ์ในด้านต่างๆ มีศักยภาพในการรองรับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและความสามารถในการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ความแตกต่างของแหล่งน้ำพุร้อนแต่ละพื้นที่ทั้งในด้านลักษณะทางกายภาพของพื้นที่และด้านการจัดการพื้นที่ จะมีลักษณะเฉพาะแหล่ง หรือมีจุดดึงดูดใจที่แตกต่างกันออกไป เช่น ขนาดของแหล่งท่องเที่ยว จำนวนบ่อ การเข้าถึง กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งบริเวณพื้นที่แหล่งน้ำพุร้อนและบริเวณข้างเคียง ฯลฯ โดยเป็นตัวกำหนดว่าแหล่งนั้นมีศักยภาพเพียงพอที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพหรือรองรับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่มีมาตรฐานทั้งในระดับประเทศและในระดับนานาชาติได้หรือไม่ โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา ได้แก่

เกณฑ์ที่ 1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว

หลักเกณฑ์ แหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติไม่มีการดัดแปลงจนทำให้สภาพธรรมชาติที่มีอยู่เดิมเปลี่ยนแปลง และสามารถเป็นจุดดึงดูดความสนใจให้กับนักท่องเที่ยวได้

เกณฑ์ที่ 2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

หลักเกณฑ์ บริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติและบริเวณโดยรอบมีศักยภาพที่จะสามารถรองรับนักท่องเที่ยวรวมถึงการพัฒนาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

เกณฑ์ที่ 3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

หลักเกณฑ์ การใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อการใดๆ ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสื่อมโทรมหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม รวมไปถึงการขัดต่อลักษณะภูมิประเทศหรือความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และให้ชุมชนได้เป็นส่วนหนึ่งในการท่องเที่ยว โดยตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวของตน ส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ของพื้นที่อย่างยั่งยืน

ดังนั้นในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตาม

มาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอนองหญ้าปล้อง จังหวัด เพชรบุรี โดยใช้การสัมภาษณ์ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุ ร้อนธรรมชาติ (มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วนารัตน์ กรอิสรานุกุล นवलวรรณ ทวยเจริญ และสุนันต์ อ่วมกระทุ่ม (2554) ได้ศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยการมีส่วนร่วม ของชุมชน กรณีศึกษาน้ำพุร้อนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า น้ำพุร้อนพระร่วงมี ศักยภาพและแนวโน้มที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนที่ได้มาตรฐาน สามารถรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ ประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาได้แก่ 1) ปรับปรุงการคมนาคมขนส่งและการเข้าถึงให้มีความสะดวกมากขึ้น ควรมีรถประจำทาง 2) พัฒนา สภาพแวดล้อมให้มีความเป็นธรรมชาติมากขึ้น 3) ปรับปรุงความสะอาดสิ่งอำนวยความสะดวกและ บริการเชิงสุขภาพ 4) พัฒนามาตรฐานการบริการ สปา ร้านอาหาร ป้ายบอกทางและ 5) พัฒนา บุคลากรโดยเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์ การต้อนรับและบริการต่างๆ ผลการศึกษายังได้แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นและการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ก่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเอื้อประโยชน์ให้แก่ชุมชน อย่างแท้จริง

อริศรา ห่องทรัพย์ และกุลพิชญ์ โภโคยอุดม (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการ จัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อนในภูมิภาคทางตอนเหนือของประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อนในภูมิภาคทางตอนเหนือของ ประเทศไทย ควรมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวพุร้อนธรรมชาติให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น การ ปรับปรุงภูมิทัศน์สถานที่ท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม เรื่องความสะอาดโดยรวมของสถานที่ท่องเที่ยว การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ การซ่อมแซมห้องสุขา ห้องแช่น้ำพุร้อน และห้องอาบน้ำพุร้อน ให้มีสภาพที่ดี การจัดให้มีป้ายนิเทศการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่ ท่องเที่ยวอื่น ๆ ใกล้เคียง การปรับอัตราค่าบริการให้เหมาะสมเพื่อการพัฒนาและการบริการที่ดี การ ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานทุกประเภทให้ดีมีคุณภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของ นักท่องเที่ยว การปรับปรุงมาตรการการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม และจัดให้ มีชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวระหว่างชุมชนและภาครัฐร่วมกัน เพื่อให้ ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้ เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ และการแบ่งส่วน งานฝ่ายส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างชัดเจน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาแก่ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1. เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองยางกลัดใต้ และผู้ใหญ่บ้าน
2. ประชาชน ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านน้ำพุร้อน
3. นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชุมชนบ้านน้ำพุร้อน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เลือกตัวแทนจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ประชาชนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยว ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองยางกลัดใต้ 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ประชาชนในชุมชนบ้านน้ำพุร้อน จำนวน 10 คน นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชุมชนบ้านน้ำพุร้อน จำนวน 12 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกเป็นนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 18 ปี เป็นชาย 6 คน หญิง 6 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี และแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน

อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี โดยให้การสัมภาษณ์ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ (มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย)

ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง กำหนดประเด็นคำถามภายใต้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ ได้แก่ มาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ และศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ ดังนี้

1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1.1.1 ด้านมาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

1.1.1.1 คุณภาพน้ำเหมาะสมในการให้บริการ

1.1.1.2 ห้องแช่น้ำพุร้อน บ่อแช่น้ำพุร้อน

1.1.1.3 ห้องอาบน้ำ ห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

1.1.1.4 การจัดการด้านความปลอดภัย

1.1.1.5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

1.1.2 ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

1.1.2.1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว

1.1.2.2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

1.1.2.3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

1.2 แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1.2.1 ด้านมาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

1.2.1.1 คุณภาพน้ำเหมาะสมในการให้บริการ

1.2.1.2 ห้องแช่น้ำพุร้อน บ่อแช่น้ำพุร้อน

1.2.1.3 ห้องอาบน้ำ ห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

1.2.1.4 การจัดการด้านความปลอดภัย

1.2.1.5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

1.2.2 ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

- 1.2.2.1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว
- 1.2.2.2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว
- 1.2.2.3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน
2. นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและปรับปรุง
3. ปรับปรุงและนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. ผู้วิจัยลงพื้นที่ชุมชนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ใช้เครื่องมือเชิงคุณภาพคือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ตัวแทนจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองยางกลัดใต้ 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ประชาชนในชุมชนบ้านพุน้ำร้อน จำนวน 10 คน นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชุมชนบ้านพุน้ำร้อน จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน สัมภาษณ์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา
2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี และนำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการตีความตามเนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จำแนก วิเคราะห์ตามประเด็นคำถามการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) โดยการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูลในด้านเวลา สถานที่ และบุคคล ต่างสถานที่และผู้ให้ข้อมูลต่างคนจะยังได้ข้อมูลเหมือนเดิมหรือไม่ หากผลของข้อมูลที่เก็บรวบรวมตัวอย่างวิธีแบบสามเส้าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง (สุรางค์ จันทวานิช, 2552, หน้า 32)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและ การกีฬาแก่ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้แนวคิดมาตรฐาน คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ (มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย) และ การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการตีความตามเนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล และจำแนกวิเคราะห์ตามประเด็นคำถามการวิจัย มีผลการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญตัวแทนจากภาครัฐและประชาชนในพื้นที่

1. ด้านมาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ บ้านน้ำพุ ร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรีนั้น

1.1 คุณภาพน้ำเหมาะสมในการให้บริการ

น้ำพุร้อนธรรมชาติที่นำมาให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งเพื่อการแช่ตัว หรือเพื่อการแช่เท้า นั้น มีอุณหภูมิความร้อนอยู่ที่ 47-53 องศาเซลเซียส มีกระบวนการกรองเบื้องต้น เพื่อนำสิ่งปะปน เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ ที่ปนมากับน้ำออกก่อนนำไปให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้ วัสดุที่ใช้ในท่อส่งน้ำเหมาะสม กับอุณหภูมิของน้ำ ไม่ทำปฏิกิริยากับสารแร่ธรรมชาติ น้ำพุร้อนที่ให้บริการโดยการแช่แล้ว ไม่น่ากลับมา ให้บริการ

1.2 ห้องแช่น้ำพุร้อน บ่อแช่น้ำพุร้อน

สำหรับห้องแช่น้ำพุร้อนทางผู้เกี่ยวข้อง จัดให้มีหลายห้อง ทั้งที่เป็นห้องส่วนตัวสำหรับแช่คน เดียว และห้องสำหรับแช่เป็นกลุ่มเพื่อน โดยจัดเป็นสัดส่วน มีการดูแลรักษาความสะอาด มีป้ายในการ ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อนธรรมชาติ เข้าใจง่าย เป็นภาษาไทย แต่ยังไม่มีการ บอกรูขุมภูมิบริเวณที่ให้บริการน้ำพุร้อน มีการกำหนดระยะเวลาในการแช่ มีการจัดการระบบการ ถ่ายเทอากาศดี ไม่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอับอ้าว ไม่มีกลิ่นเหม็น มีแสงสว่างเพียงพอ ยังไม่มีการจัด ห้องแช่น้ำสำหรับรองรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุโดยเฉพาะ หรือติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ราวจับ หรือกริ่งสัญญาณ แต่มีน้ำเย็นและน้ำร้อน เพื่อสลับหรือผสมกับการแช่ไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการแก่นักท่องเที่ยวบริเวณหน้าห้องแช่น้ำ มีการล้างทำความสะอาดบ่อแช่อยู่เสมอ ในส่วนของบ่อแช่น้ำพุร้อนที่จัดเป็นที่นั่งพักสำหรับแช่น้ำนั้น มีการดูแลรักษาความสะอาด แต่ยังไม่ มีป้ายหรือสื่อที่ให้ข้อมูลถึงประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อน รวมทั้งไม่มีการป้ายแจ้งเตือนสำหรับผู้ที่มีโรค ประจำตัว ป้ายที่บอกรูขุมภูมิบริเวณแหล่งน้ำพุร้อน ทั้งนี้บริเวณพื้นที่ส่วนนั้นเป็นพื้นที่โล่ง มีอากาศ ถ่ายเทที่ดี ไม่มีกลิ่นเหม็น แต่ยังคงขาดอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทุก เกษทุกวัย เช่น ราวจับที่ช่วยในการลุกขึ้นหรือนั่งลง ระบบน้ำมีการไหลผ่านตลอด

1.3 ห้องอาบน้ำ ห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

จัดให้มีห้องอาบน้ำ ห้องสุขา มีเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว มีการแยกสัดส่วนชายหญิง มีสัญลักษณ์บ่งบอกชัดเจน ห้องอาบน้ำ และห้องสุขามีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด จัดให้มีระบบถ่ายเทดีไม่มีกลิ่นเหม็น และมีแสงสว่างที่เพียงพอ ยังไม่มียุทธศาสตร์หรือผู้สูงอายุ โดยเฉพาะ และไม่มีห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า แต่นักท่องเที่ยวสามารถเปลี่ยนเสื้อผ้าได้ในห้องอาบน้ำ

1.4 การจัดการด้านความปลอดภัย

การดูแลด้านการป้องกันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวยังไม่ครบถ้วน ยังขาดบุคลากรในการทำหน้าที่ส่วนนี้ ทั้งในส่วนงานเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทั้งบริเวณทั้งในและนอกพื้นที่ให้บริการน้ำพุร้อน หรือบุคลากรที่มีความรู้ในการปฐมพยาบาล มีเพียงเจ้าหน้าที่หน้าห้องบริการอาบน้ำร้อน และจุดช่วยเหลือจุดละ 1 คนที่คอยแนะนำนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ยังขาดห้องพยาบาลที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา และอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นบางส่วน

1.5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

จัดให้มีถังขยะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวหลายจุด โดยถังขยะทำจากไม้ไผ่สานกลมกลืนกับสภาพพื้นที่ มีการจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลโดยไม่รบกวนกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการกำจัดน้ำเสียที่ถูกต้องหลักสุขาภิบาล

2. ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

2.1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว

น้ำพุร้อนธรรมชาติมีน้ำตลอดทั้งปี มีการจัดการต่อท่อสำหรับไว้รองรับการใช้บริการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการแช่ตัว และน้ำพุร้อนธรรมชาติแห่งนี้ยังต่อไปใช้ในหมู่บ้านอีกด้วย อุณหภูมิ น้ำ 47-53 องศาเซลเซียส นักท่องเที่ยวสามารถแช่ตัวแช่เท้าได้ ไม่มีกลิ่นกำมะถัน ขนาดของบ่อกำเนิดน้ำแร่มีขนาดใหญ่ สภาพความสมบูรณ์ของธรรมชาติโดยรอบยังคงสภาพเดิมและยังคงความสวยงามแบบเดิม และเป็นสถานที่ที่มีย่านนักท่องเที่ยวมาแช่ตัวหรือแช่เท้าเพื่อผ่อนคลายและเพื่อรักษาโรคอย่างต่อเนื่อง

2.2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

การเข้าถึงแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ การเดินทางจากถนนเส้นใหญ่สามารถเดินทางได้ด้วยรถส่วนตัว แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ โดยสาธารณะ เส้นทางเป็นถนนลาดยางบ้างสลัดกันไป ขนาดพื้นที่บริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้แต่ไม่มากจนเกินไป มีการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่บริเวณใกล้น้ำพุร้อน แต่น้ำพุร้อนก็ยังคงมีความเป็นธรรมชาติ กิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติและบริเวณโดยรอบ สามารถเที่ยวชมและแช่น้ำร้อน มีกิจกรรมการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ และเพื่อรักษาตามอาการ มีร้านขายสินค้าในชุมชน

2.3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ในส่วนของการดัดแปลงบริเวณน้ำพุร้อนยังคงสภาพธรรมชาติเดิม สิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีการใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อนแต่น้ำพุร้อนก็ยังคงสภาพธรรมชาติ มีการแบ่งพื้นที่ในการใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน เพื่อสร้างความสะดวกในการใช้บริการของนักท่องเที่ยว

ในส่วนของการจัดการด้านขยะมีจุดทิ้งขยะหลายจุด เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีทางระบายน้ำก่อนลงสู่สาธารณะ และมีแนวความคิดในการจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้มีการให้ชาวบ้านที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญนักท่องเที่ยว

1. ด้านมาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ บ้านพุน้ำร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบูรณ์

1.1 คุณภาพน้ำเหมาะสมในการให้บริการ

น้ำพุร้อนธรรมชาติที่นำมาให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งเพื่อการแช่ตัว หรือเพื่อการแช่เท้า นั้น น้ำมีความใส สะอาดมาก แช่แล้วรู้สึกสบายผ่อนคลาย ราคาไม่แพงเกินไป คุ่มค่ากับการพักผ่อน

1.2 ห้องแช่น้ำพุร้อน บ่อแช่น้ำพุร้อน

สำหรับห้องแช่น้ำพุร้อนมีหลายห้องทั้งที่เป็นห้องส่วนตัวสำหรับแช่คนเดียว และห้องสำหรับแช่เป็นกลุ่มเพื่อน คณะที่มาด้วยกัน จัดเป็นสัดส่วน ห้องแช่น้ำพุร้อนสะอาดอยู่ในระดับดี มีป้ายในการให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อนธรรมชาติ เข้าใจง่าย แต่ไม่มีป้ายบอกอุณหภูมิบริเวณที่ให้บริการน้ำพุร้อน มีระยะเวลากำหนดในการแช่ อากาศถ่ายเทดี ไม่อบอ้าว ไม่มีกลิ่นเหม็น มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัย เช่น ราวจับหรือสิ่งสัญญาณ ในส่วนของบ่อแช่น้ำพุร้อนที่จัดเป็นที่นั่งพักผ่อนสำหรับแช่ขานั้น บริเวณที่นั่งความสะดวกอยู่ในระดับดี แต่ไม่มีป้ายหรือสื่อที่ให้ข้อมูลถึงประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อน รวมทั้งไม่มีการป้ายแจ้งเตือนสำหรับผู้ที่มีโรคประจำตัว ป้ายที่บอกอุณหภูมิบริเวณแหล่งน้ำพุร้อน และเนื่องจากบริเวณนั้นเป็นพื้นที่โล่ง จึงมีอากาศถ่ายเทที่ดี ไม่มีกลิ่นเหม็น แต่ไม่เหมาะในการนั่งเวลาฝนตก ไม่มีอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัย เช่น ราวจับที่ช่วยในการลุกขึ้นหรือนั่งลง ระบบน้ำมีการไหลผ่านตลอด

1.3 ห้องอาบน้ำ ห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

มีห้องอาบน้ำ ห้องสุขา มีเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว มีการแยกสัดส่วนชายหญิง มีสัญลักษณ์บ่งบอกชัดเจน ห้องอาบน้ำ และห้องสุขามีความสะอาดในระดับดี ไม่มีกลิ่นเหม็น มีแสงสว่างเพียงพอ แต่ไม่มีราวจับสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุโดยเฉพาะ และไม่มีห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า นักท่องเที่ยวสามารถเปลี่ยนเสื้อผ้าได้ในห้องอาบน้ำ

1.4 การจัดการด้านความปลอดภัย

ไม่มีระบบป้องกันด้านความปลอดภัยเท่าที่ควร ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ห้องพยาบาลที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา อุปกรณ์ปฐมพยาบาล หรือบุคลากรที่มีความรู้ในการปฐมพยาบาล มีเพียงเจ้าหน้าที่หน้าห้องบริการอาบน้ำร้อน และจุดแช่เท้าจุดละ 1 คนที่คอยแนะนำนักท่องเที่ยว

1.5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
มีถึงขยะเพียงพอ หลายจุดสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ถึงยะทำจากไม้ไผ่สานกลมกลืนกับสภาพพื้นที่

2. ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

2.1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว

บริเวณแหล่งกำเนิดน้ำพุร้อนมีปริมาณน้ำมาก มีน้ำไหลออกมาตลอดเวลา สามารถต่อท่อไว้บริการให้นักท่องเที่ยวเที่ยวแช่น้ำได้ น้ำที่แช่อุ่นๆ ไม่ร้อนจนเกินไป ไม่รู้สึกว่ามีกลิ่นกำมะถัน บ่อต้นกำเนิดมีขนาดใหญ่พอสมควร ยังคงสภาพเดิมน้ำใสสะอาดสวยงามมาก

2.2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

การเข้าถึงแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ การเดินทางจากถนนเส้นใหญ่สามารถเดินทางได้สะดวกด้วยรถส่วนตัว แต่ไม่มีรถโดยสาร ขนาดพื้นที่บริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่มาก กิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติและบริเวณโดยรอบสามารถเที่ยวชมและแช่น้ำร้อน มีกิจกรรมการนวดแผนไทย มีร้านขายสินค้าในชุมชน

2.3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

บริเวณน้ำพุร้อนยังคงสภาพธรรมชาติเดิม สิ่งก่อสร้างที่ถูกรื้อสร้างขึ้นกลมกลืน

กับสภาพแวดล้อม แต่ยังไม่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และความสวยงามมากมากนัก มีการใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อนแต่น้ำพุร้อนก็ยังคงสภาพธรรมชาติ เนื่องจากมีการแบ่งพื้นที่ในการใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน สะดวกในการใช้บริการต่างๆ ในส่วนของการจัดการด้านขยะมีจุดทิ้งขยะที่เพียงพอ

2. เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญตัวแทนจากภาครัฐและประชาชนในพื้นที่

1. ด้านมาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ บ้านพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรีนั้น

1.1 คุณภาพน้ำเหมาะสมในการให้บริการ

น้ำพุร้อนธรรมชาติที่นำมาให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งเพื่อการแช่ตัว หรือเพื่อการแช่เท้า นั้น ยังคงดูแลในเรื่องความสะอาด มีกระบวนการกรองเบื้องต้น เพื่อนำสิ่งปะปน เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ ที่ปนมากับน้ำออกก่อนนำไปให้บริการแก่นักท่องเที่ยว น้ำพุร้อนที่ให้บริการโดยการแช่แล้ว ไม่น่ากลับมาให้บริการ

1.2 ห้องแช่น้ำพุร้อน บ่อแช่น้ำพุร้อน

สำหรับห้องแช่น้ำพุร้อนนั้น จะมีการจัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลา พัฒนาให้มีป้ายในการให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อนธรรมชาติเพิ่มเติมเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อ

รองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ พัฒนาให้มีป้ายบอกอุณหภูมิบริเวณที่ให้บริการน้ำพุร้อน และต่อไปในอนาคตจะจัดให้มีห้องแช่น้ำสำหรับรองรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุโดยเฉพาะ หรือติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ราวจับ หรือกริ่งสัญญาณ จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการนักท่องเที่ยวบริเวณหน้าห้องแช่น้ำ ในส่วนของบ่อแช่น้ำพุร้อนที่จัดเป็นที่นั่งพักสำหรับแช่น้ำนั้น จะมีการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลา ต่อไปในอนาคตจะพัฒนาให้มีป้ายหรือสื่อที่ให้ข้อมูลถึงประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อน รวมทั้งป้ายแจ้งเตือนสำหรับผู้ที่มีโรคประจำตัว ป้ายที่บอกอุณหภูมิบริเวณแหล่งน้ำพุร้อน ทั้งนี้จะมีการดูแลในเรื่องการควบคุมไม่ให้มีกลิ่นเหม็นรบกวนนักท่องเที่ยว และจัดหาอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัย เช่น ราวจับที่ช่วยในการลุกขึ้นหรือนั่งลง

1.3 ห้องอาบน้ำ ห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

ห้องอาบน้ำ ห้องสุขา ให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด ไม่ให้มีกลิ่นเหม็นรบกวนนักท่องเที่ยว และจัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุโดยเฉพาะ และห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

1.4 การจัดการด้านความปลอดภัย

พัฒนาการดูแลด้านการป้องกันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จัดหาบุคลากรในการทำหน้าที่ส่วนนี้ ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทั้งบริเวณทั้งในและนอกพื้นที่ให้บริการน้ำพุร้อน หรือบุคลากรที่มีความรู้ในการปฐมพยาบาล และจัดเตรียมห้องพยาบาลที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น

1.5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

จัดให้มีถังขยะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวหลายจุด มีการจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลโดยไม่รบกวนกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการกำจัดน้ำเสียที่ถูกต้องหลักสุขาภิบาล

2. ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

2.1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว

ดูแล รักษา สภาพความสมบูรณ์ของธรรมชาติโดยรอบให้ยังคงสภาพเดิมและยังคงความสวยงามแบบเดิม สร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

การเข้าถึงแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ พัฒนาให้สามารถเข้าถึงได้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว และรถโดยสารสาธารณะ การรับจำนวนนักท่องเที่ยว ต้องคำนึงถึงศักยภาพของพื้นที่และจำนวนบุคลากร มีการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่บริเวณใกล้น้ำพุร้อน แต่น้ำพุร้อนก็ยังคงมีความเป็นธรรมชาติ กิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติและบริเวณโดยรอบ มีการเที่ยวชมและการแช่น้ำร้อน มีกิจกรรมการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ และเพื่อรักษาตามอาการ มีร้านค้าชุมชน

2.3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ต่อไปในอนาคตหากต้องการพัฒนาพื้นที่เพิ่มเติมจากเดิม สิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นจะต้องกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อนแต่ยังคงรักษาให้น้ำพุร้อนก็ยังคงสภาพธรรมชาติ

แบ่งพื้นที่ในการใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน เพื่อสร้างความสะดวกในการใช้บริการของนักท่องเที่ยว ในส่วนของการจัดการด้านขยะ จัดให้มีจุดทิ้งขยะหลายจุด เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีทางระบายน้ำก่อนลงสู่สาธารณะ และมี แผนการจัดการในด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติเพื่อให้เกิดความยั่งยืนมากที่สุด โดยให้ชาวบ้านที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว ทั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญนักท่องเที่ยว

1. ด้านมาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ บ้านพุน้ำร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบูรณ์

1.1 คุณภาพน้ำเหมาะสมในการให้บริการ

ผู้เกี่ยวข้องควรดูแลรักษา ความใสความสะอาดของน้ำพุร้อนธรรมชาติที่นำมาให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งเพื่อการอาบ หรือเพื่อการแช่เท้า ให้คงสภาพเดิมอยู่เสมอ

1.2 ห้องแช่น้ำพุร้อน บ่อแช่น้ำพุร้อน

สำหรับห้องแช่น้ำพุร้อนมีหลายห้องทั้งที่เป็นห้องส่วนตัวสำหรับแช่คนเดียว และห้องสำหรับแช่เป็นกลุ่มเพื่อน คณะที่มาด้วยกัน ควรมีเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลา ไม่ให้มีกลิ่นเหม็นรบกวนนักท่องเที่ยว ควรมีป้ายบอกอุณหภูมิบริเวณที่ให้บริการน้ำพุร้อน จัดให้มีอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัย เช่น ราวจับ หรือกริ่งสัญญาณ ในส่วนของบ่อแช่น้ำพุร้อนที่จัดเป็นที่นั่งพักสำหรับแช่น้ำนั้น ควรมีป้ายหรือสื่อที่ให้ข้อมูลถึงประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อน รวมทั้งจัดให้มีป้ายแจ้งเตือนสำหรับผู้ที่มีโรคประจำตัว ป้ายที่บอกอุณหภูมิบริเวณแหล่งน้ำพุร้อน ควรจัดพื้นที่รองรับการนั่งแช่น้ำในกรณีฝนตก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในหน้าฝนได้ ควรจัดให้มีอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัย เช่น ราวจับที่ช่วยในการลุกขึ้นหรือนั่งลง

1.3 ห้องอาบน้ำ ห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

ห้องอาบน้ำ และห้องสุขา ควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดตลอดเวลา รบกวน และควรจัดให้มีราวจับสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุโดยเฉพาะ จัดให้มีห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

1.4 การจัดการด้านความปลอดภัย

ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีระบบป้องกันด้านความปลอดภัย ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ห้องพยาบาลที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา อุปกรณ์ปฐมพยาบาล หรือบุคลากรที่มีความรู้ในการปฐมพยาบาล

1.5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

ควรมีถังขยะแยกชนิด ประเภทของขยะ เพื่อความสะดวกต่อผู้ดูแล และง่ายผู้ใช้งาน

2. ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

2.1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว

ดูแล รักษาให้แหล่งน้ำพุร้อนยังคงสภาพเดิม คงความเป็นธรรมชาติดั้งเดิม ไม่ต้องตัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงใดๆ เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

หากการเข้าถึงแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ การเดินทางจากถนนเส้นใหญ่สามารถเดินทางได้สะดวกทั้งรถส่วนตัว และรถโดยสารสาธารณะ จะทำให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกยิ่งขึ้น และอาจเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวมากขึ้น หากต้องการรับจำนวนนักท่องเที่ยว จำนวนเจ้าหน้าที่ต้องมีเพียงพอ และจำนวนคนต้องไม่หนาแน่นจนเกินไป กิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติและบริเวณโดยรอบ นอกจากจะมีการเที่ยวชมและการแช่น้ำร้อนแล้วนั้น ยังมีกิจกรรมการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ และเพื่อรักษาอาการ และร้านค้าชุมชน

2.3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

รักษาบริเวณน้ำพุร้อนให้คงสภาพธรรมชาติเดิม หากมีการใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อนก็ให้น้ำพุร้อนคงสภาพธรรมชาติเดิม สิ่งก่อสร้างที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ต้องสร้างให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมเดิมที่มีอยู่ แต่ปรับปรุงให้แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมากขึ้นกว่านี้ และความสวยงามเพิ่มมากขึ้น อาจมีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ มีจุดถ่ายรูปเช็คอิน หรือปรับปรุงทัศนียภาพโดยรอบให้สวยงาม มีเอกลักษณ์แต่ไม่สร้างผลกระทบต่อธรรมชาติเดิมที่มีอยู่ แบ่งพื้นที่ในการใช้ประโยชน์ให้ชัดเจน นักท่องเที่ยวสะดวกในการใช้บริการต่างๆ ในส่วนของการจัดการด้านขยะ จัดให้มีจุดทิ้งขยะที่เพียงพอ ไม่มีกลิ่นรบกวนบรรยากาศในการท่องเที่ยว

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาแก่ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง ผู้วิจัยทำการสรุป และมีประเด็นสำคัญในการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

- 5.1 ความมุ่งหมายของการวิจัย
- 5.2 สรุปผล
- 5.3 อภิปรายผล
- 5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

5.2 สรุปผล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1. ด้านมาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ บ้านน้ำพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรีนั้น
  - 1.1 คุณภาพน้ำเหมาะสมในการให้บริการน้ำพุร้อนธรรมชาติที่นำมาให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งเพื่อการแช่ตัว หรือเพื่อการแช่เท้า นั้น มีอุณหภูมิความร้อนอยู่ที่ 47-53 องศาเซลเซียส น้ำมีความใสสะอาดมาก เนื่องจากมีกระบวนการกรองเบื้องต้น เพื่อนำสิ่งปะปน เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ ที่ปนมากับน้ำออกก่อนนำไปให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้ วัสดุที่ใช้ในท่อส่งน้ำเหมาะสมกับอุณหภูมิของน้ำ ไม่ทำปฏิกิริยากับสารแร่ธรรมชาติ น้ำพุร้อนที่ให้บริการโดยการแช่แล้ว ไม่นำกลับมาให้บริการ
  - 1.2 ห้องแช่น้ำพุร้อน บ่อแช่น้ำพุร้อนสำหรับห้องแช่น้ำพุร้อนมีหลายห้อง ทั้งที่เป็นห้องส่วนตัวสำหรับแช่คนเดียว และห้องสำหรับแช่เป็นกลุ่มเพื่อน โดยจัดเป็นสัดส่วน มีการดูแลรักษาความสะอาด มีป้ายในการให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อนธรรมชาติ เข้าใจง่าย เป็นภาษาไทย แต่ยังไม่มีการบอกอุณหภูมิบริเวณที่ให้บริการน้ำพุร้อน มีการกำหนดระยะเวลาในการแช่ มีการจัดการระบบการถ่ายเทอากาศดี ไม่ทำให้

นักท่องเที่ยวรู้สึกอับอ้าว ไม่มีกลิ่นเหม็น มีแสงสว่างเพียงพอ ยังไม่มีการจัดห้องแช่น้ำสำหรับรองรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุโดยเฉพาะ หรือติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ราวจับ หรือเครื่องสัญญาณ แต่มีน้ำเย็นและน้ำร้อน เพื่อสลับหรือผสมกับการแช่ไว้บริการนักท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการ นักท่องเที่ยวบริเวณหน้าห้องแช่น้ำ มีการล้างทำความสะอาดบ่อแช่อยู่เสมอ ในส่วนของบ่อแช่น้ำพุร้อนที่จัดเป็นที่นั่งพักสำหรับแช่น้ำนั้น มีการดูแลรักษาความสะอาด แต่ยังไม่มีย้ายหรือสื่อที่ให้ข้อมูลถึงประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อน รวมทั้งไม่มีการป้ายแจ้งเตือนสำหรับผู้ที่มีโรคประจำตัว ป้ายที่บอกอุณหภูมิบริเวณแหล่งน้ำพุร้อน ทั้งนี้บริเวณพื้นที่ส่วนนั้นเป็นพื้นที่โล่ง มีอากาศถ่ายเทที่ดี ไม่มีกลิ่นเหม็น แต่ยังคงขาดอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัย เช่น ราวจับที่ช่วยในการลุกขึ้นหรือนั่งลง ระบบน้ำมีการไหลผ่านตลอด

1.3 ห้องอาบน้ำ ห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

มีห้องอาบน้ำ ห้องสุขา มีเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว มีการแยกสัดส่วนชายหญิง มีสัญลักษณ์บ่งบอกชัดเจน ห้องอาบน้ำ และห้องสุขามีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด จัดให้มีระบบถ่ายเทดีไม่มีกลิ่นเหม็น และมีแสงสว่างที่เพียงพอ แต่ยังไม่มีย้ายหรือสื่อที่ให้ข้อมูลถึงประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อน โดยเฉพาะ และไม่มีห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า แต่นักท่องเที่ยวสามารถเปลี่ยนเสื้อผ้าได้ในห้องอาบน้ำ

1.4 การจัดการด้านความปลอดภัย

การดูแลด้านการป้องกันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวยังไม่ครบถ้วน ยังขาดบุคลากรในการทำหน้าที่ส่วนนี้ ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทั้งบริเวณทั้งในและนอกพื้นที่ให้บริการน้ำพุร้อน หรือบุคลากรที่มีความรู้ในการปฐมพยาบาล มีเพียงเจ้าหน้าที่หน้าห้องบริการอาบน้ำร้อน และจุดแช่เท้าจุดละ 1 คนที่คอยแนะนำนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ยังขาดห้องพยาบาลที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา และอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นบางส่วน

1.5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

จัดให้มีถังขยะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวหลายจุด โดยถังขยะทำจากไม้ไผ่สานกลมกลืนกับสภาพพื้นที่ มีการจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลโดยไม่รบกวนกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการกำจัดน้ำเสียที่ถูกต้องหลักสุขาภิบาล

2. ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

2.1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว

น้ำพุร้อนธรรมชาติมีน้ำตลอดทั้งปี มีการจัดการต่อท่อสำหรับไว้รองรับการใช้บริการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการแช่ตัว และน้ำพุร้อนธรรมชาติแห่งนี้ยังต่อไปใช้ในหมู่บ้านอีกด้วย อุณหภูมิ น้ำ 47-53 องศาเซลเซียส นักท่องเที่ยวสามารถแช่ตัวแช่เท้าได้ ไม่มีกลิ่นกำมะถัน ขนาดของบ่อกำเนิดน้ำแร่มีขนาดใหญ่ สภาพความสมบูรณ์ของธรรมชาติโดยรอบยังคงสภาพเดิมและยังคงความสวยงามแบบเดิม และเป็นสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวมาแช่ตัวหรือแช่เท้าเพื่อผ่อนคลายและเพื่อรักษาโรคอย่างต่อเนื่อง

2.2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

การเข้าถึงแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ การเดินทางจากถนนเส้นใหญ่สามารถเดินทางได้ด้วยรถส่วนตัว แต่ยังไม่รุดโดยสาธารณะ เส้นทางเป็นถนนลาดยางบ้างสลัดกันไป ขนาดพื้นที่บริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้แต่ไม่มากจนเกินไป มีการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่บริเวณใกล้ๆน้ำพุร้อน แต่น้ำพุร้อนก็ยังมีความเป็นธรรมชาติ กิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติและบริเวณโดยรอบ สามารถเที่ยวชมและแช่น้ำร้อน มีกิจกรรมการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ และเพื่อรักษาตามอาการ มีร้านขายสินค้าในชุมชน

2.3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ในส่วนของการตัดแปลงบริเวณน้ำพุร้อนยังคงสภาพธรรมชาติเดิม สิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีการใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อนแต่น้ำพุร้อนก็ยังคงสภาพธรรมชาติ มีการแบ่งพื้นที่ในการใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน เพื่อสร้างความสะดวกในการใช้บริการของนักท่องเที่ยว ในส่วนของการจัดการด้านขยะมีจุดทิ้งขยะหลายจุด เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีทางระบายน้ำก่อนลงสู่สาธารณะ ชุมชนมีแนวความคิดในการจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้มีการให้ชาวบ้านที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว

แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1. ด้านมาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ บ้านพุร้อน อำเภอนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรีนั้น

1.1 คุณภาพน้ำเหมาะสมในการให้บริการ

น้ำพุร้อนธรรมชาติที่นำมาให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งเพื่อการแช่ตัว หรือเพื่อการแช่เท้า นั้น ควรดูแลในเรื่องความสะอาดอยู่เสมอ มีกระบวนการกรองเบื้องต้น เพื่อนำสิ่งปะปน เช่น ใข้ กิ่งไม้ ที่ปนมากับน้ำออกก่อนนำไปให้บริการแก่นักท่องเที่ยว น้ำพุร้อนที่ให้บริการโดยการแช่แล้ว ไม่นำกลับมาให้บริการ

1.2 ห้องแช่น้ำพุร้อน บ่อแช่น้ำพุร้อน

สำหรับห้องแช่น้ำพุร้อนนั้น ควรมีการจัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลา พัฒนให้มีป้ายในการให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อนธรรมชาติเพิ่มเติมเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ พัฒนให้มีป้ายบอกอุณหภูมิบริเวณที่ให้บริการน้ำพุร้อน และต่อไปในอนาคตควรมีห้องแช่น้ำสำหรับรองรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุโดยเฉพาะ หรือติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ราวจับ หรือกริ่งสัญญาณ จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการนักท่องเที่ยวบริเวณหน้าห้องแช่น้ำ ในส่วนของบ่อแช่น้ำพุร้อนที่จัดเป็นที่นั่งพักผ่อนสำหรับแช่น้ำนั้น ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลา ต่อไปในอนาคตควรมีพัฒนาให้มีป้ายหรือสื่อที่ให้ข้อมูลถึงประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อนรวมทั้งป้ายแจ้งเตือนสำหรับผู้ที่มีโรคประจำตัว ป้ายที่บอกอุณหภูมิบริเวณแหล่งน้ำพุร้อน ทั้งนี้จะมีการ

ดูแลในเรื่องการควบคุมไม่ให้มีกลิ่นเหม็นรบกวนนักท่องเที่ยว และจัดหาอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัย เช่น ราวจับที่ช่วยในการลุกขึ้นหรือนั่งลง

1.3 ห้องอาบน้ำ ห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

ห้องอาบน้ำ ห้องสุขา ควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด ไม่ให้มีกลิ่นเหม็นรบกวนนักท่องเที่ยว และจัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุโดยเฉพาะ และห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

1.4 การจัดการด้านความปลอดภัย

ควรดูแลด้านการป้องกันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จัดหาบุคลากรในการทำหน้าที่ส่วนนี้ ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทั้งบริเวณทั้งในและนอกพื้นที่ให้บริการ น้ำพุร้อน หรือบุคลากรที่มีความรู้ในการปฐมพยาบาล และจัดเตรียมห้องพยาบาลที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น

1.5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

จัดให้มีถังขยะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวหลายจุด มีการจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลโดยไม่รบกวนกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการกำจัดน้ำเสียที่ถูกหลักสุขาภิบาล ควรมีถังขยะแยกชนิด ประเภทของขยะ เพื่อความสะดวกต่อผู้ดูแล และง่ายผู้ใช้งาน

2. ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

2.1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว

ดูแล รักษา สภาพความสมบูรณ์ของธรรมชาติโดยรอบให้ยังคงสภาพเดิมและยังคงความสวยงามแบบเดิม สร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

การเข้าถึงแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ ควรพัฒนาให้สามารถเข้าถึงได้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว และรถโดยสารสาธารณะ ขนาดพื้นที่บริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้แต่ไม่มากจนเกินไป การรับจำนวนนักท่องเที่ยว ต้องคำนึงถึงศักยภาพของพื้นที่และจำนวนบุคลากร การเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่บริเวณใกล้น้ำพุร้อน ต้องไม่เกิดทำลาย ให้น้ำพุร้อนยังมีความเป็นธรรมชาติ กิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติและบริเวณโดยรอบ มีการเที่ยวชมและการแช่น้ำร้อน และมีกิจกรรมการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ และเพื่อรักษาตามอาการ มีร้านขายสินค้าชุมชน

2.3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ต่อไปในอนาคตหากต้องการพัฒนาพื้นที่เพิ่มเติมจากเดิม สิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นจะต้องกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อนแต่ยังคงรักษาให้น้ำพุร้อนก็ยังคงสภาพธรรมชาติ แบ่งพื้นที่ในการใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน เพื่อสร้างความสะดวกในการใช้บริการของนักท่องเที่ยว ในส่วนของการจัดการด้านขยะ จัดให้มีจุดทิ้งขยะหลายจุด เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีทางระบายน้ำก่อนลงสู่สาธารณะ และมี มีแผนการจัดการในด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติเพื่อให้เกิดความยั่งยืนมากที่สุด โดยให้ชาวบ้านที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว ทั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

5.3 อภิปรายผล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1. ด้านมาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ บ้านพุร้อน อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรีนั้น

1.1 คุณภาพน้ำเหมาะสมในการให้บริการ

น้ำพุร้อนธรรมชาติที่นำมาให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งเพื่อการแช่ตัว หรือเพื่อการแช่เท้า นั้น มีอุณหภูมิความร้อนอยู่ที่ 47-53 องศาเซลเซียส น้ำมีความใสสะอาดมาก เนื่องจากมีกระบวนการกรองเบื้องต้น เพื่อนำสิ่งปะปน เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ ที่ปนมากับน้ำออกก่อนนำไปให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้ วัสดุที่ใช้ในท่อส่งน้ำเหมาะสมกับอุณหภูมิของน้ำ ไม่ทำปฏิกิริยากับสารแร่ธรรมชาติ น้ำพุร้อนที่ให้บริการโดยการแช่แล้ว ไม่น่ากลับมาให้บริการ

1.2 ห้องแช่น้ำพุร้อน บ่อแช่น้ำพุร้อน

สำหรับห้องแช่น้ำพุร้อนมีหลายห้อง ทั้งที่เป็นห้องส่วนตัวสำหรับแช่คนเดียว และห้องสำหรับแช่เป็นกลุ่มเพื่อน โดยจัดเป็นสัดส่วน มีการดูแลรักษาความสะอาด มีป้ายในการให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อนธรรมชาติ เข้าใจง่าย เป็นภาษาไทย แต่ยังไม่มีการบอกอุณหภูมิบริเวณที่ให้บริการน้ำพุร้อน มีการกำหนดระยะเวลาในการแช่ มีการจัดการระบบการถ่ายเทอากาศดี ไม่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอึดอัด ไม่มีกลิ่นเหม็น มีแสงสว่างเพียงพอ ยังไม่มีการจัดห้องแช่น้ำสำหรับรองรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุโดยเฉพาะ หรือติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ราวจับ หรือกริ่งสัญญาณ แต่มีน้ำเย็นและน้ำร้อน เพื่อสลับหรือผสมกับการแช่ไว้บริการนักท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการ นักท่องเที่ยวบริเวณหน้าห้องแช่น้ำ มีการล้างทำความสะอาดบ่อแช่อยู่เสมอ ในส่วนของบ่อแช่น้ำพุร้อนที่จัดเป็นที่นั่งพักสำหรับแช่น้ำ มีการดูแลรักษาความสะอาด แต่ยังไม่มีการป้ายหรือสื่อที่ให้อุณหภูมิถึงประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อน รวมทั้งไม่มีการป้ายแจ้งเตือนสำหรับผู้ที่มีโรคประจำตัว ป้ายที่บอกอุณหภูมิบริเวณแหล่งน้ำพุร้อน ทั้งนี้บริเวณพื้นที่ส่วนนั้นเป็นพื้นที่โล่ง มีอากาศถ่ายเทที่ดี ไม่มีกลิ่นเหม็น แต่ยังมีขาดอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัย เช่น ราวจับที่ช่วยในการลุกขึ้นหรือนั่งลง ระบบน้ำมีการไหลผ่านตลอด

1.3 ห้องอาบน้ำ ห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

มีห้องอาบน้ำ ห้องสุขา มีเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว มีการแยกสัดส่วนชายหญิง มีสัญลักษณ์บ่งบอกชัดเจน ห้องอาบน้ำ และห้องสุขามีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด จัดให้มีระบบถ่ายเทดีไม่มีกลิ่นเหม็น และมีแสงสว่างที่เพียงพอ แต่ยังไม่มีการมีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุโดยเฉพาะ และไม่มีการเปลี่ยนเสื้อผ้า แต่นักท่องเที่ยวสามารถเปลี่ยนเสื้อผ้าได้ในห้องอาบน้ำ

1.4 การจัดการด้านความปลอดภัย

การดูแลด้านการป้องกันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวยังไม่ครบถ้วน ยังขาดบุคลากรในการทำหน้าที่ส่วนนี้ ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทั้งบริเวณทั้งในและนอกพื้นที่ให้บริการน้ำพุร้อน หรือบุคลากรที่มีความรู้ในการปฐมพยาบาล มีเพียงเจ้าหน้าที่หน้าห้องบริการ

อาบน้ำร้อน และจุดแช่เท้าจุดละ 1 คนที่คอยแนะนำนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ยังขาดห้องพยาบาลที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา และอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นบางส่วน

1.5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

จัดให้มีถังขยะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวหลายจุด โดยถังขยะทำจากไม้ไผ่สานกลมกลืนกับสภาพพื้นที่ มีการจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลโดยไม่รบกวนกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการกำจัดน้ำเสียที่ถูกลักสุขาภิบาล

2. ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

2.1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว

น้ำพุร้อนธรรมชาติมีน้ำตลอดทั้งปี มีการจัดการต่อท่อสำหรับไว้รองรับการให้บริการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการแช่ตัว และน้ำพุร้อนธรรมชาติแห่งนี้ยังต่อไปใช้ในหมู่บ้านอีกด้วย อุณหภูมิ น้ำ 47-53 องศาเซลเซียส นักท่องเที่ยวสามารถแช่ตัวแช่เท้าได้ ไม่มีกลิ่นกำมะถัน ขนาดของบ่อกำเนิดน้ำแร่มีขนาดใหญ่ สภาพความสมบูรณ์ของธรรมชาติโดยรอบยังคงสภาพเดิมและยังคงความสวยงามแบบเดิม และเป็นสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวมาแช่ตัวหรือแช่เท้าเพื่อผ่อนคลายและเพื่อรักษาโรคอย่างต่อเนื่อง

2.2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

การเข้าถึงแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ การเดินทางจากถนนเส้นใหญ่สามารถเดินทางได้ด้วยรถส่วนตัว แต่ยังไม่มียอดโดยสารสาธารณะ เส้นทางเป็นถนนลาดยางบ้างสลับกั้นไป ขนาดพื้นที่บริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้แต่ไม่มากจนเกินไป มีการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่บริเวณใกล้น้ำพุร้อน แต่น้ำพุร้อนก็ยังคงความเป็นธรรมชาติ กิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติและบริเวณโดยรอบ สามารถเที่ยวชมและแช่น้ำร้อน มีกิจกรรมการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ และเพื่อรักษาตามอาการ มีร้านขายสินค้าในชุมชน

2.3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ในส่วนของการดัดแปลงบริเวณน้ำพุร้อนยังคงสภาพธรรมชาติเดิม สิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีการใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อนแต่น้ำพุร้อนก็ยังคงสภาพธรรมชาติ มีการแบ่งพื้นที่ในการใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน เพื่อสร้างความสะดวกในการให้บริการของนักท่องเที่ยว ในส่วนของการจัดการด้านขยะมีจุดทิ้งขยะหลายจุด เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีทางระบายน้ำก่อนลงสู่สาธารณะ ชุมชนมีแนวความคิดในการจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้มีการให้ ชาวบ้านที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว

แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1. ด้านมาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ บ้านพุร้อน อำเภอนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรีนั้น

1.1 คุณภาพน้ำเหมาะสมในการให้บริการ

น้ำพุร้อนธรรมชาติที่นำมาให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งเพื่อการแช่ตัว หรือเพื่อการแช่เท้า นั้น ควรดูแลในเรื่องความสะอาดอยู่เสมอ มีกระบวนการกรองเบื้องต้น เพื่อนำสิ่งปะปน เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ ที่ปนมากับน้ำออกก่อนนำไปให้บริการแก่นักท่องเที่ยว น้ำพุร้อนที่ให้บริการโดยการแช่แล้ว ไม่นำกลับมาให้บริการ

1.2 ห้องแช่น้ำพุร้อน บ่อแช่น้ำพุร้อน

สำหรับห้องแช่น้ำพุร้อนนั้น ควรมีการจัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลา พัฒนาให้มีป้ายในการให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อนธรรมชาติเพิ่มเติมเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ พัฒนาให้มีป้ายบอกอุณหภูมิบริเวณที่ให้บริการน้ำพุร้อน และต่อไปในอนาคตควรมีห้องแช่น้ำสำหรับรองรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุโดยเฉพาะ หรือติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ราวจับ หรือกริ่งสัญญาณ จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการนักท่องเที่ยวบริเวณหน้าห้องแช่น้ำ ในส่วนของบ่อแช่น้ำพุร้อนที่จัดเป็นที่นั่งพักผ่อนสำหรับแช่น้ำนั้น ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดอยู่ตลอดเวลา ต่อไปในอนาคตควรมีพัฒนาให้มีป้ายหรือสื่อที่ให้ข้อมูลถึงประโยชน์ของการแช่น้ำพุร้อน รวมทั้งป้ายแจ้งเตือนสำหรับผู้ที่มีโรคประจำตัว ป้ายที่บอกอุณหภูมิบริเวณแหล่งน้ำพุร้อน ทั้งนี้จะมีการดูแลในเรื่องการควบคุมไม่ให้มีกลิ่นเหม็นรบกวนนักท่องเที่ยว และจัดหาอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัย เช่น ราวจับที่ช่วยในการลุกขึ้นหรือนั่งลง

1.3 ห้องอาบน้ำ ห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

ห้องอาบน้ำ ห้องสุขา ควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด ไม่ให้มีกลิ่นเหม็นรบกวนนักท่องเที่ยว และจัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุโดยเฉพาะ และห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

1.4 การจัดการด้านความปลอดภัย

ควรดูแลด้านการป้องกันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จัดหาบุคลากรในการทำหน้าที่ส่วนนี้ ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทั้งบริเวณทั้งในและนอกพื้นที่ให้บริการน้ำพุร้อน หรือบุคลากรที่มีความรู้ในการปฐมพยาบาล และจัดเตรียมห้องพยาบาลที่พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น

1.5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

จัดให้มีถังขยะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวหลายจุด มีการจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลโดยไม่รบกวนกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการกำจัดน้ำเสียที่ถูกหลักสุขาภิบาล ควรมีถังขยะแยกชนิด ประเภทของขยะ เพื่อความสะดวกต่อผู้ดูแล และง่ายผู้ใช้งาน

2. ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

2.1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว

ดูแล รักษา สภาพความสมบูรณ์ของธรรมชาติโดยรอบให้ยังคงสภาพเดิมและยังคงความสวยงามแบบเดิม สร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

การเข้าถึงแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ ควรพัฒนาให้สามารถเข้าถึงได้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว และรถโดยสารสาธารณะ ขนาดพื้นที่บริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้แต่ไม่มากจนเกินไป การรับจำนวนนักท่องเที่ยว ต้องคำนึงถึงศักยภาพของพื้นที่และจำนวนบุคลากร การเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่บริเวณใกล้น้ำพุร้อน ต้องไม่เกิดทำลาย ให้น้ำพุร้อนยังมีความเป็นธรรมชาติ กิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติและบริเวณโดยรอบ มีการเที่ยวชมและการแช่น้ำร้อน และมีกิจกรรมการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ และเพื่อรักษาตามอาการ มีร้านขายสินค้าชุมชน

2.3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ต่อไปในอนาคตหากต้องการพัฒนาพื้นที่เพิ่มเติมจากเดิม สิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นจะต้องกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ใช้ประโยชน์จากน้ำพุร้อนแต่ยังคงรักษาให้น้ำพุร้อนก็ยังคงสภาพธรรมชาติ แบ่งพื้นที่ในการใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน เพื่อสร้างความสะดวกในการใช้บริการของนักท่องเที่ยว ในส่วนของการจัดการด้านขยะ จัดให้มีจุดทิ้งขยะหลายจุด เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีทางระบายน้ำก่อนลงสู่สาธารณะ และมี แผนการจัดการในด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติเพื่อให้เกิดความยั่งยืนมากที่สุด โดยให้ชาวบ้านที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว ทั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

สอดคล้องกับงานวิจัยของวนารัตน์ กรอสิรานุกูล นวลวรรณ ทวยเจริญ และสุนันต์ อ่วมกระทุ่ม (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษาน้ำพุร้อนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า น้ำพุร้อนพระร่วงมีศักยภาพและแนวโน้มที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนที่ได้มาตรฐานสามารถรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ ประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาได้แก่ 1) ปรับปรุงการคมนาคมขนส่งและการเข้าถึงให้มีความสะดวกมากขึ้น ควรมีรถประจำทาง 2) พัฒนาสภาพแวดล้อมให้มีความเป็นธรรมชาติมากขึ้น 3) ปรับปรุงความสะดวกและบริการเชิงสุขภาพ 4) พัฒนามาตรฐานการบริการ สปา ร้านอาหาร ป้ายบอกทางและ 5) พัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์ การต้อนรับและบริการต่างๆ ผลการศึกษายังได้แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ก่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเอื้อประโยชน์ให้แก่ชุมชนอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริศรา ห่องทรัพย์ และกุลพิชญ์ โภโคยอุดม (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อนในภูมิภาคทางตอนเหนือของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า แนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อนในภูมิภาคทางตอนเหนือของประเทศไทย ควรมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวพุร้อนธรรมชาติให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น การปรับปรุงภูมิทัศน์สถานที่ท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม เรื่องความสะดวกโดยรวม

ของสถานที่ท่องเที่ยว การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ การซ่อมแซมห้องสุขา ห้องแช่น้ำพุร้อน และห้องอาบน้ำพุร้อน ให้มีสภาพที่ดี การจัดให้มีป้ายนิทรรศการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ใกล้เคียง การปรับอัตราค่าบริการให้เหมาะสมเพื่อการพัฒนา และการบริการที่ดี การปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานทุกประเภทให้ดีขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว การปรับปรุงมาตรการการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม และจัดให้มีชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวระหว่างชุมชนและภาครัฐร่วมกัน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ และการแบ่งส่วนงานฝ่ายส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างชัดเจน

5.4 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

1. ควรมีระบบการเบิก-จ่าย ที่ชัดเจน
2. ควรมีการจัดอบรมด้านต่างๆ ทางการท่องเที่ยว
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญด้านการจัดการการท่องเที่ยวเข้ามาช่วยดูแล
4. ชุมชนควรทำการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ เช่น Facebook, Line เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษานโยบายของหน่วยงานราชการ ภาครัฐ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น ทั้งในมิติของการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาและฟื้นฟู แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการใช้ประโยชน์
2. หากมีการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในภาพรวมของจังหวัด
3. ผลการศึกษาในมิติทางด้านท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรผลักดันและควรสนับสนุนให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดรายได้แก่ชุมชน และก่อให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดเพชรบุรี ดังนั้น การศึกษาในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2557). คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ. [ออนไลน์]. ได้จาก <https://www.dot.go.th/ebooks/ebooks-view/429> [สืบค้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2562].
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. 2560 – 2564). [ออนไลน์]. ได้จาก https://www.mots.go.th/download/article/article_20171201174031.pdf [สืบค้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2562].
- วนารัตน์ กรอิสรานุกุล นวลวรรณ ทวยเจริญ และสุนันต์ อ่วมกระทุ่ม. (2554). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว น้ำพุร้อนธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษาน้ำพุร้อน พระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร. ใน การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี 2554 การพัฒนาอนาคตชนบทไทย : ฐานรากที่มั่นคงเพื่อการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน 27 - 29 มกราคม 2011 (132-138). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริวรรณ เชื้อผู้ดี. (2558). ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โอกาสของไทยกับอาเซียนที่ไม่ควรมองข้าม, เดอะพับลิกโพสต์. [ออนไลน์]. ได้จาก <https://www.publicpostonline.net/2109> [สืบค้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2562].
- สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2552). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 9) : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริศรา ห่องทรัพย์ และกุลพิชญ์ โภโคยอุดม. (2558). แนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อนในภูมิภาคทางตอนเหนือของประเทศไทย. *Journal of Sports Science and Health*, 16(3), 76-90.
- Thailand Tourism Directory. (2563). น้ำพุร้อนหนองหญ้าปล้อง. [ออนไลน์]. ได้จาก <https://thailandtourismdirectory.go.th/th/info/attraction/detail/itemid/1498> [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2563].

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

ภาครัฐ ประชาชนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

- เพศ ชาย หญิง
- ภาครัฐ
- ประชาชนในพื้นที่
- นักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในด้านต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

1.1 ด้านมาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

1.1.1 คุณภาพน้ำเหมาะสมในการให้บริการ

1.1.2 ห้องแช่น้ำพุร้อน บ่อแช่น้ำพุร้อน

1.1.3 ห้องอาบน้ำ ห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

1.1.4 การจัดการด้านความปลอดภัย

1.1.5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

1.2 ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

1.2.1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว

1.2.2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

1.2.3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

2. แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามมาตรฐานกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ชุมชนบ้านพุร้อน อำเภอนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

2.1 ด้านมาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

2.1.1 คุณภาพน้ำเหมาะสมในการให้บริการ

2.1.2 ห้องแช่น้ำพุร้อน บ่อแช่น้ำพุร้อน

2.1.3 ห้องอาบน้ำ ห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า

2.1.4 การจัดการด้านความปลอดภัย

2.1.5 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

2.2 ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทน้ำพุร้อนธรรมชาติ

2.2.1 แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว

2.2.2 ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

2.2.3 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายพัทยศ เพชรวงษ์
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr.Patyos Phetwong
- เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3620600520853
- ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ (พนักงานมหาวิทยาลัย)
สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์
เงินเดือน (บาท) 22,700 บาท
เวลาที่ใช้ทำวิจัย 15-18 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์
- หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
86 ถนนพิษณุโลก แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร 092-9259929
อีเมล patyostour@gmail.com
- ประวัติการศึกษา
2553 วม.ม. (การจัดการนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2545 ศศ.บ. (การท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยศรีปทุม

งานวิจัยที่สำเร็จแล้ว

- การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนประเภทโบราณสถาน กรณีศึกษา พระอารามหลวงในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2561)